

onyos időre...
ulását és át...
rason ata...
s bebörtö...
sarestből je...
n ma este...
ság, Manol...
bizottság sz...
ek kártala...

k a latin...
el szövetség...
hoz tartozó...
alepra tért...
unio 1927

keres. Ber...
szerint az...
ereskedelmi...
gat Német...
és Olasz...
gyében fog...
hogy ilyen...
bevonni az

áltási ára...
őleg a kül...
lejár folya...
vetkezőké...
a 50 lej...
lej, osztrák...
(spiriban)...
korona 6...
lej.

SEK
gabb betű...
ej. Állást...
etések díja...
50 lej, elő...

berendezési...
e isket...
e is - ol...
hat a „Hy...
kelengye és...
dási váll...
ntgyógyón

lőnbefáratu...
oba, fűrdő...
attal a bal...
személynek...
ellátással...
n.

nty állandó...
kűvőkre, ke...
kettre elő...
rad. Weisz...
nirescu 6...
Kelemex-u.)

egy...
eg,

házában...
toriel 5.

erkezet...
en eladó

lik olda...
lyezett

or

Északkeleti és ki...
adóhivatalt:

1. Szászváros, St. Baro...
2. Szászváros, St. Baro...
(Szászvárosi utca) 15

Telefon...
Kisadónival...
227, 228 és 1947

228

228

228

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
Remanában

Egész évre — — 1050
Félévre — — — 550
Negyedévr. — — 280
Egy hónapra — — 110

Az előfizetési ára „Föld”
címmel folyóirattal együtt
magyar-kénti 10 lejjeleddragább

Csehszlovákiában
Egy hónapra — — ck 40—
Egy szám — — — —

1928 december 18 Szombat

280 szíves

5687 Tévét 13

Látogassa meg

a karácsonyi díszművészt Főter 26. sz.
Rózsa Royal drogeria mellett. Az üzlet
csak karácsonyig tart.

Váltsátok meg a földet!

Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövet-
ség Kisintézőbizottsága a zsidó ország-
építő mozgalom földszerző intézményé-
nek, a Keren Kajemet Lőjzsraélnak
huszonöt éves jubileuma alkalmából a
következő felhívással fordul Erdély
zsidóságához:

A zsidó nép újjászületési mozgalma ebben
az esztendőben jelentős határállomáshoz érke-
zett el. Most van 25 éve annak, hogy mozgal-
munk legfontosabb instrumentuma, a Keren
Kajemet Lőjzsraélnak, a heidelbergi Schapira
professzor zseniális terve alapján megvalósult.
Ez az intézmény azóta legelvsőbb hatóerejét
képesi a cionista gondolatnak. Különös vélet-
len, hogy a KKL 25 éves jubileuma éppen
olyan időre esik, amikor Palesztina gazdasági
életének súlyos válsággal kell megküzdenie.
Különös véletlen, de talán nem lesz minden
jáhatás nélküli ennek a két, látszólag ellent-
mondó eseménynek véletlen összetalálkozása.
Mély tanulmányok vonhatók le ebből a vélet-
lenből.

A mostani palesztinai krízisnek két oka
van. Az egyik, hogy a zsidó nép nem muta-
tott eddig olyan áldozatkészséget, amelyet a
népek többsége előtt ünneplésesen magára
váltott nagy feladatot megkövetelt tőle, a másik
ok pedig, hogy az utóbbi évek rekordszámba
menő bevándorlás, illetőleg a bevándorlók
gazdasági és lelki elhelyezkedése nem felelt
meg teljes mértékben az ország gazdasági szük-
séleteinek, de nem felelt meg főként a zsidó
újjépítési gondolat legbensőbb lényegének,
amely a zsidó népet ismét vissza akarja terelni
a legproduktívabb termelő munkához, a föld-
höz. Ha végigforgatjuk történelmünk lapjait,
hamar megállapíthatjuk, hogy sorsunk nagy
tragédiája akkor vette kezdetét, amikor az ál-
dott hazai föld, a termőteljes elfutott lábsink
alól, amikor elvesztettük egészséges kapcsola-
tunkat az ősi, produktív élettel. Ezt az el-
vesztett kapcsolatot akarja ismét helyreállítani
a KKL a föld és a nép között.

A mód, amellyel a KKL ezen célját meg-
valósítja, a legősibb zsidó hagyományban, a
Tórában gyökerezik, de egyben a legmodernebb
földpolitika elveit is követi. A KKL, amelyet
1901-ben alapítottak, azt a célt tűzte ki maga
elő, hogy Palesztinában földet szerezzen és azt
a zsidó nép örök tulajdonánál megtartsa. Soha
sem szabad ezt a földet eladni és ezáltal a
KKL elcséjét veszi minden földspekulációnak.
A világon sehol sem találjuk másutt ennek a
földpolitikának, mely konzekvensül követi a
biblia parancsát és ugyanakkor teljesen meg-
felel a modern földbirtokreform követelmé-
nyeknek.

Azok a hatalmas eredmények, amelyeket az
utolsó években a palesztinai gyarmatosító munka
terén elértünk, legnagyobb részét a Keren Kaje-
met létének és fejlődésének köszönhetők. Hat
év óta körülbelül százezer zsidó vándorolt ki
Palesztinába. A mezőgazdasági kolóniák száma
43-ról 100-ra emelkedett. Működésének 25 ez-
tendeje alatt a KKL több mint kétszáz ezer
dunam földet szerzett meg a zsidó nép örök
tulajdonánál, amely földterületen az igazi zsidó
életnek új csodás lehetőségei bontakoztak ki.
Kétszáz ezer dunam földet váltott meg eddig a

KKL, de még a dunamok miattól várják, hogy
megváltsa őket a zsidó nép.

A KKL feladatának csak nagyon kis há-
nyadát végezhette el eddig, mert a világ zsi-
dósága nem értette meg meg teljes egészében
azt a magasabb célt, amelyet az intézmény
maga elé tűzött és nem adta meg azt a támo-
gatást, amelyet ez a nagyszerű célkitűzés jog-
gal megkövetel. A Keren Kajemet nem állít-
tultott követeléseket a zsidóság elő. Nem ki-
váltott hatalmas áldozatokat, csak kis figyelme-
ségeket vár mindazoktól, akik nem vesztették
el kapcsolataikat népükkel és országukkal. De
igenis azt akarja, hogy egyetlen nap se teljen
el, amikor ezt az apró figyelmességet, ezt az

intéző bizottságnak beálló áldozatot be nem
mutatjuk a palesztinai országépítés oltárára!

A mostani jubileumi év alkalmat nyújt
minden zsidónak arra, hogy tisztelesen megju-
merje a KKL célkitűzéseit és hogy leróhassa
tartozását ezzel az intézménnyel szemben. Az
Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség Kisintézőbi-
zottsága szerető szívvvel szólítja fel Erdély min-
den zsidóját, hogy vegyen részt abban a mun-
kában, hogy a jubileumi év egyetlen napján se
feledkezzenek meg a földről, amely megváltás
útján állt és a népről, amelyet csak a föld
válthat meg.

Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség
Kisintézőbizottsága

Olaszország hivatalosan cáfolja a Bulgáriával kötött barátsági egyezmény hírért

Az olasz-albán szerződésnek nincsenek titkos klausulái

(Róma, december 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az olasz-albán szerződéssel egyidejűleg
elkerült az a hír, hogy Olaszország az albán szerződés mintájára Bulgáriával is barátsági
szerződést kötött. Ezzel szemben az olasz külügyminisztérium hivatalosan cáfolja azt a hírt,
hogy Olaszország és Bulgária között barátsági szerződés jött volna létre. A két állam közötti
viszony ugyan kitűnő, azonban semmiféle külön egyezményről tárgyalások nem folytak és így
ilyen aláírásra sem kerülhetett.

Bucuresti-Bukarest, december 17. A bukaresti albán követség hivatalos kommuniké adott
ki, amelyben kijelenti, hogy az Olaszországgal kötött egyezmény célja Albánia függetlenségének
biztosítása. A szerződésben amely a Népszövetség keretében jött létre, nincsenek titkos klausulái.

Duca volt külügyminiszter az egyenlő elbánás elvét hirdeti a kisebbségekkel szemben

A szenátusban az alkohol elleni küzdelemről szóló törvény betervezését
sürgött. Minisztertanács a CFR autonómiajéről

(Bucuresti-Bukarest, december 16. Az Uj
Kelet tudósítójától.) Ma délelőtti minisztertanács
volt, amely délután két órakor ér véget.

A minisztertanács mindenekelőtt a CFR
reorganizációjáról szóló törvényjavaslatot tár-
gyalta. Valceanu közlekedésügyi miniszter elő-
terjesztésében. A javaslat meghagyja a CFR
igazgatótanácsát, de annak hatáskörét össze-
hangba hozza a most létesített közlekedésügyi
államtitkársággal. Az igazgatósági tagok szá-
mát felemeli és helyet hagynak a vasút hely-
reállításánál közreműködő külföldi tőke esete-
ges képviselőinek is.

Hozzájárult a minisztertanács a ploesti
mozdony- és vagongyár felépítéséhez, majd el-
fogadta a fogtechnikusok diplomáinak gyakor-
lására vonatkozó szabályzatot, Lupis egészség-
ügyi miniszter referátuma alapján.

A választási visszaélések a kamarában

A kamara éjjeli ülésén Actu nemzetipárti
a választási visszaélésekről beszélt és kijelenti,
hogy nem fogadja el a felirati javaslatot.

Sassu volt liberális miniszter kifújta, hogy
a feliratnak az uralkodó személyére vonatkozó
részét a parlament egyhangulag fogadja el.
Rámutat arra, hogy történelmünk nem ismer
gazdagabb periódust aspirációink megvalósítása
körüli, mint Ferdinánd uralkodás és hivatkozik
arra, hogy a valamennyi politikai erő: egyse-
tlenül kell a dinasztia konzolidálása céljából.

Duca liberális politikát kíván a kisebbségekkel szemben

A kamara mai ülésén Duca volt miniszter
a korona iránti hűségének ad kifejezést és ki-
jelenti, hogy a liberálisok a hűsálynak a mi-
niszterelnökhöz intézett leveléhez tartják ma-
gukat. Kijelenti, hogy rendíthetetlen bizalma-
san a hadsereg iránt, majd Mazollescu beszé-
dével foglalkozik és annak a véleményének ad
kifejezést, hogy személyes felfogását adta elő,
nem pedig a kormány álláspontját. Kijelenti,
hogy a liberális párt a társadalmi harmónia

mellett van, nem pedig egyetlen polgári orsz-
tály mellett, mint Mazollescu állította. Öröme-
mel veszt tudomást arról, hogy a kormány
folytatni kívánja az előző politikáját, mégis
bírája a közigazgatási törvény megváltoztatá-
sát, valamint a kormány kisebbségi politikáját.
Valamennyi pártnak egységes politikája kell
legyen a kisebbségekkel szemben. A liberális
párt liberális politikát követ a kisebbségek
iránt és kész teljesíteni aspirációikat azaz a
feltétellel, hogy há és lejális állampolgárok le-
gyenek és mondjanak le a Népszövetségnek való
főlegesen intervenciókról.

Averescu: Én is meg kívánom, hogy ez ne
történjen meg.

Duca szintén támsdja Petrovici iskolai po-
litikáját.

A szenátus az alkoholtilalomért

A szenátus ülésén Molnar Kálmán szenátor
panaszolja, hogy a vasárnapi munkaszünetet
Cskmegyében nem respektálják.

Trancu Jasi válaszában kijelenti, hogy ez a
közigazgatási hatóságok büne, akik ellen viz-
sgálatot indít. Igéri, hogy az alkoholizmus el-
len újabb intézkedéseket fog alkalmazni. Pur-
careanu kérde, hogy a trónbeszéd miért nem
tett említést az alkoholizmus elleni törvényről.

P. meza metropolita szintén az alkohol puszt-
ításáról beszél és megállapítja, hogy az egy-
ház alkoholelleser propagandáját megsemmisíti
az italmérési engedélyek folytonos kiadása.
Bartolomeu püspök kéri, hogy az alkohol elleni
küzdelemről szóló törvényjavaslatot sürgősen
terjesszék be.

Clincau professor felhívja a közoktatásügyi
miniszter figyelmét arra, hogy a köztisztviselők
fizetésének rendezéséről szóló javaslat számos
kategóriát, de különösen a tanítókat és tanáro-
kat hátrányban részesíti.

Ne felejtson el vadásolni az Uj Kelet szerzőneivel

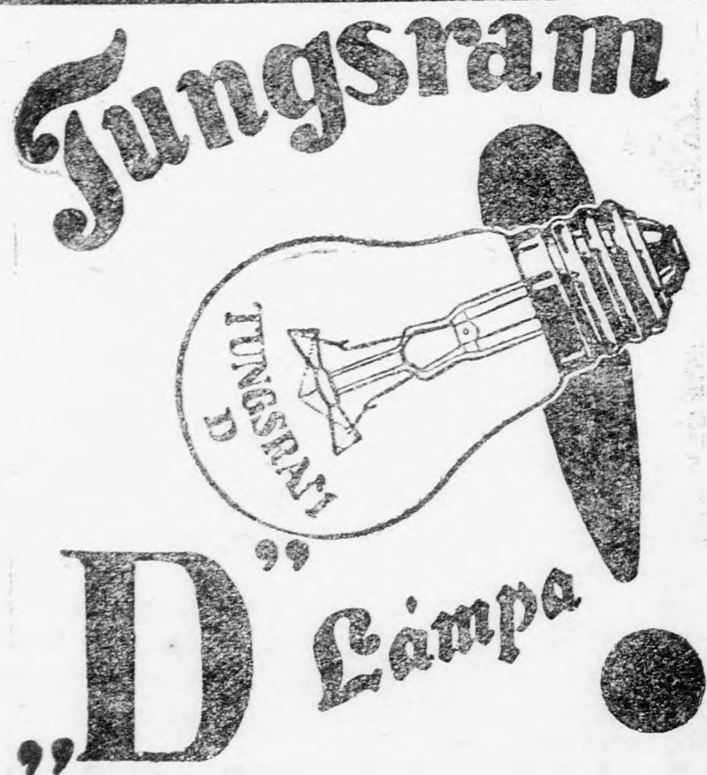
Karácsonyi rendkívüli árak.
Cérna fátyol Kuhnid harisnya párjalei 97
Erős, tarka női harisnya.. 37
Valódi selyemfényű női harisnya párja..... 87
Tartós férfi sockni párja.. 23
Selyem férfi sockni párja 73
Gyapju női mellény, remek színek 327
Zsebkendők nagy választékban 17
Ezen csoda olcsó árakból további 5% engedményt adok 6 pár vételén felül. Minden 777 lein felüli vásárlásnál egy női ridikült adok ingyen. „SIPOS”, Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 8.

Chanuka Erdelyben

Egész Erdély zsidósága különös szeretettel és bensőséggel áldozott ez évben a Makkabeusok szellemének. Az országjárta tartott ünnepélyek meglepő sikere bizonyítja, hogy a lelkekben mély gyökereket vet a Makkabeusok szelleme, a zsidó nemzeti reneszansz hősiesség szelleme. Az alábbiakban folytatjuk ezekről az ünnepélyekről írott beszámolóinkat.

Aradon a sómérszabványok háziünnepélye nyitotta meg az ünnepélyek sorozatát. Ünnepi beszédében Pető Tibor ismertette az avatás ünnepének jelentőségét. Zenszámok és szavatok szerepeltek még a műsorban. December másodikán a zsidó iskola tartotta meg szafolt terem előtt Chanukka ünnepségét, melyet Kemény Miksa igazgató nyitott meg. A változatos műsor keretében Grossmann Dezső tartott hatásos beszédet, majd dr. Vágvölgyi Lajos főrabbi ecsetelte a zsidó iskola regeneráló hivatását. A fiú és leányáravabák ünnepélyein Deutsch Andor és Ráskai Miksa tartottak ünnepi beszédet. Az ünnepélyek után az árvaikat megajándékozták és megvendégelték. Az ünnepélyek nemcsak cöljai érdekében Mönz Mártonné, a Nőegylet alelnökadjóné vezetésével mellett Halpern Miksné, özv. Csillag Lajosné, özv. Székely Salamonné és Kemény Miksa farszabványok. Ugy a fiú, mint a leányáravabák ünnepélyén dr. Vágvölgyi Lajos tartott nagyhatású beszédet. Kikelt a zsidóság ama rétegei ellen, amelyek az elszórtlanodás felé haladnak. Itt meg kell még említenünk, hogy Vágvölgyi Lajos dr. széleskörű tevékenységet fejt ki a zsidó szellemi és hitélet elmélyítése érdekében. Az elmúlt péntek este tartott szónoklatában kijelentette, hogy eszentul hetenként előadást fog tartani a zsidó történelemből és irodalomból. Első előadása alkalmával — midőn a zsidóság kulturmissziójáról és kulturműködéséről beszélt — a terem szűkeket bizonyult az érdeklődők befogadására.

Petrozsényban a „Tarbut” sómér és somracsapatok rendeztek zsidó Chanukka-esélyt, a város zsidó társadalmának nagy érdeklődése mellett. A Chanukka-mécsék meggyújtása után „Az 68. Menóra” került előadásra. Korn Dári, Dávid Gizi, Sámuel Aranké, Riesel Jolán, Feldmann Sári, Fisch Mana, Junger Mancsi, Segál Hermína, Rader Eszti játszták a darab főszerepét. Ezután Halmos Livia méltatta

Nagy ellenállóképesség!
Kitűnő fényhatás!
Biztos árammegtakarítás!

lelkes beszédében a Chanukka jelentőségét. Rosenberg Bata, Hunyady Hermína és Horváth Ibi szavatokkal szerepeltek a nyíós műsorban.

Temesváron a Zeira lányegylet „Kis Avoda” csoportja vasárnap délután Chanukka-ünnepélyt rendezett a gyermekek számára. Nyíri Magda szavalt, Enmer Évi héber dalokat adott elő nagy tetszés mellett. Felter Irén Chanukka-meséket mondott el a gyermekeknek, majd a Naptáncot adták elő, melyben Schweiger Giitta és Baba, Sram Bözsi, Weiss Nusi és Gara Évi szerepeltek. A Csodalámpa című színdarabban Fuhrmann Olga, Nyíri Magda, Fürstner Zita, Raebnitzer Lili, Helmer Ilona, Königstein Anna és Barta Klári szerepeltek. A színdarab tincsbetéteiben Boros Anna, Wolf Magda, Neufeld Klári, Rózsa Valéria, Boros Alice, Grubi Heda és Grünwald Irma ügyesen megállták helyüket. Az erkölcsileg és anyagilag sikerült estély megrendezéséért elsősorban Hirsch Szerémt, Dózai Baba

A kongresszusi hitközségek bukaresti tárgyalásai az antiszemita mozgalomról, az új egyháztörvényről és a hitközségek országos szervezetéről

(Cluj Kolozsvár, december 17. Az Uj Kelet tudósítójától). Közölte az Uj Kelet, hogy az erdélyi és bánáti kongresszusi zsidó hitközségek megbízásából dr. Eisler Mátyas kolozsvári főrabbi élén küldöttség kereste fel a közoktatásiügyi minisztert, továbbá a kultuszminisztériumban — a miniszter távolléte miatt — ennek a minisztériumnak legbefolyásosabb főtisztviselőjét. A Kolozsvárra visszatért dr. Eisler Mátyas főrabbi bukaresti benyomásairól ma munkatársunk előtt a következőkben volt a következő nyilatkozni:

A megértés szelleme

Mindenyik minisztériumban többször beszélgetést folytattam a legszámtalóbb urakkal és az a meggyőződés alakult ki bennem, mintha most mégis a megértés szelleme uralkodnék a bukaresti mértékaadó körökben. Lehet, hogy ez csak a személyekről való impresszió, de mégis az az érzésem, hogy a dolgok inkább a konszolidáció felé mutatnak, mint azelőtt.

Hangsúlyozni kívánom, — és ez szól minden hitközség és minden iskolafentartó köztülnök, — hogy az államségély iránti kormányigéret csak akkor valósulhat meg, ha az iskolák és hitközségek számszerű, pontos adatokat szolgáltatnak be a központi irodához, hogy ezek alapján tehessük meg előterjesztéseinket az államségély tekintetében. Természetesen kívánatos, hogy e részben az ortodoxok irodája szintén párhuzamos akciókat indítson a minnkével, úgy, hogy a kölcsönös fellépés sulya már magában is valószínűbbé tegye az eredményt.

A kormány és az antiszemitizmus

Goldis miniszter ural nem volt alkalom beszélni, azonban a minisztérium egyik legtekintélyesebb tisztviselőjével egy teljes órahosszat tárgyaltuk meg az erdélyi zsidóság közéletét érintő problémákat. A beszélgetés során világosan kialakult a kultuskormányzatnak az antiszemitizmusról táplált véleménye. Tisztában vannak odafent azzal, hogy a román népben a faji gyűlöletnek nincsen gyökere és tisztán az izgatók munkája, ha egyremásra nyugtalanító felfolbanásait kell érezni az antiszemitizmusnak, amelyet külföldi befolyások kell tulajdonítani.

Hiszen az egyetemi zavargások eredetét is vissza lehet vezetni azokra az antisemita mozgalomokra, amelyek Németországban keletkeztek. Ott már el ténőben van ez a mozgalom, míg itt még mindig él és izgalomban tartja a békét chajtó polgárságot. A kormány éppen azért, mert ismeri az antiszemitizmus lélektanát, nem is lép fel ellene erőszakos eszközökkel, hanem a természetes visszaféjződés reményében figyelni az eseményeket.

Az egyházi törvény rövidesen a Ház elé kerül

— Szóba hoztam továbbá — mondotta a főrabbi — azt a különös helyzetet, amiben a kongresszusi és orthodox hitközségek jutottak arálal, hogy a kormány téglaplan igénybe veszi szolgáltatást, de jogilag még sincsenek elismerv. Erre

EZT A SZELVÉNYT A ÉAP BELSEJÉBEN FELSOROLT KÉRESKEDŐK

LEI 5 LEI

ÉRTÉKBEN, A VÁSÁROLT ÖSSZEG TIZ SZÁZALÉKAIG KÉSZPÉNZFIZETÉS GYANANT FOGADJÁK EL

Ez a szelvény érvényes Jan. 18-ig.

csoportelnekeket és Láng Sári, a szép kulturtávekenységet kifejűs egylet agilis titkárnője, illeti elismerés.

azt a választ kaptam, hogy a liberálisok egyik utolsó alkotását, az egyházi törvényjavaslatot módosított formában legközelebb ugys a törvényhozás elé fogják terjeszteni, de ezt megelőzően a zsidóság reprezentánsait tanácskozás a fogják összehívni abból a célból, hogy a törvény alapján egy külön szabályzat rendezze a zsidóság hitéleti szervezkedését.

Mi szon az állásponton voltunk, hogy a zsidóság szervezési és jogviszonyai külön törvényben fektessenek le, ahogy azt a liberálisok első kultuszminisztere, Bianu ur tervezte. A mai kormány azonban erről hallani sem akar, minthogy sz az álláspontja, hogy a törvény az országban levő összes hitfelekezetre nézve csak egy lehet. Kivánatosnak tartja inkább azt, hogy a zsidók egymás között egyezzenek meg és önmaguk szabályozzák belső ügyeiket. A minisztériumban nagyon sajnálatosnak találják a zsidó hitközségek kebelében dúló vitákat, azonban minthogy a hatóságoknak nincsen joguk beleavatkozni a belső ügyekbe, a minisztérium nem tehet egyebet, minthogy kölcsönös megállapodásra utalja a hitközségeket.

Arról szó sem lehet — mondotta az államférfi — hogy mi darab borura új hitközéji alakulásokra sagedélyt adjunk. Egészem sulyos esetekben, amikor a lelkiismereti szabadság veszélyeztetését látjuk, engedélyezünk új alakulásokat és nagyon alaposan megnézzük, nem ártottunk-e ezzel magának a vallás alapelveinek.

Eisler főrabbi ezután egy felette fontos készülő akcióról informált bennünket. Közölte, hogy bukaresti tartózkodása alatt Nismerover főrabbi és dr. Mayer Ebner képviselővel tanácskozásokat folytatott arról, mint lehetne az ország összes zsidó hitközségei között olyan szervezet létrehozni, amely minden hitközséget érintő fontos kérdésekben biztosíthatná a kívánt eredményt.

Ugy Nismerover, valamint Mayer Ebner urak nagy szimpatiaival fogadják a tervet és megígérték, hogy hamarosan megkezdik az új szervezet előkészítő munkálatait.

KARÁCSONYIG

50,000

KARÁCSONYIG

értékes ajándéktárgy szerezése!

Minden vevő nagyon szép karácsonyi ajándékot kap a

FISCHER üvegudvarban

Cluj, Calea Regele Ferdinand 6.

KARÁCSONYIG

Mi akar szép lenni?

Szeplős leányok, májfoltos asszonyok, pattanásos férfiak szépek lesznek, ha Maria szeplő krém-et használtak. Hatásáért felelős! Fehéi Ártalmatlan, Ár 30 L.

Főlerakat: Császár gyógyszerár, Tg. Mures, Albina-palom. 2 tégelyből díjmentes postai szétküldés. Kapható Clujon: Rózsa-drogueria, Aradon: Wolf és Weiss drogueria. Oradea-Mare: Apollo drogueria

A) Ma

1. Hülési mána, fájd-la
2. Elhízot gyasztó
3. Megerő ná, ki szellem
4. Elpuhu hűt iz megerő
5. Sokat ciklizó, dalomé fo ozás
6. Szellem üdítésé k'egyer kiváltás
7. Azokna egy he gük nő

B) Fej

8. Korpa hullásn megerő

C) Szá

9. A jó fé héritésé
10. Bűzös s öblítés
11. Fájó, cseppen tetésére erősítés

D) Sza

12. Hajón ná gyá lét, széc

E) Bor

13. Kereszt göngy javításá

F) Egy

14. Fényes a mosd
15. A szem lemt-sé
16. Minden gyü-öl kimosás

Első igen

Hatás hűsítő, friss

Mind

Mire való

DIANA

sósorszesz?

(A legerősebb sósorszesz a világon)

A) Masszirozásra:

1. Hülési fájdalmaknál, csiznál, rheumánál, neuralgiánál, főtájánál, idegfájdalmaknál a test bármely részén.
2. Elhízott férfiaknak és nőknek fogyasztó kuráknál.
3. Megerültetésből származó fájdalmaknál, kimerültségi állapotoknál, testi és szellemi fáradtságnál.
4. Elpuhult és elilusult embereknek petyhüdt izmaik felrissztására, az idegek megerősítésére.
5. Sokat gyalogló, lovaglő, vadászó, bicikliző, sportoló embereknek a fáradalomérzés kiküszöbölésére, a kitartás fokozására.
6. Szellemileg megerültetett egyének felüdítésére, idegeik megnyugtatóására és kiegyensúlyozására, tetterejük teljes kiváltására.
7. Azoknak, akik egész nap talpalnak, egy helyen állnak, ellenállóképességük növelésére.

B) Fejmosásra:

8. Korpatépződésnél, hajtörésnél, hajhullásnál, a fejbőr és a hajgyökerek megerősítésére, zsirtalanítására.

C) Szájápolásra:

9. A jó fogak állandó ápolására és fehérítésére.
10. Bűzös szájleheletnél reggelenkénti szájöblítésre.
11. Fájó, szuvas fogak esetén, vattára cseppentve, a kínzó sajtás megszüntetésére, a petyhüdt foghús megerősítésére.

D) Szagolgatásra:

12. Hajón vagy vonaton való utazásoknál gyakori hányinger, undor, rosszullét, szédülés azonnali megszüntetésére.

E) Borogatásra:

13. Keresztkötések, torokborogatások, begöngyölések, Prisenitzek hatásának javítására.

F) Egyéb módon:

14. Fényes, izzadt arc bőr megszüntetésére a mosdóvizbe való cseppentés által.
15. A szemhéj bedörzsölésére.
16. Mindenféle seb lemosására és fertőtlenítésére.
17. Háztartásban a fehérneműbe esett fűszergyűölcsöfoltok eltávolítására egyszerű kimosás után.

Első segítség a házbán!

Igen kellemes illata van.

Hatása: Fájdalomcsillapító, hűsítő, edző, erősítő, üdítő, frissítő és fertőtlenítő

Mindenütt kapható!

A külügyminiszter diplomáciai lépéseket tesz az idegen légióba szakadt erdélyi fiúk hazatérése érdekében

(Bucuresti-Bukarest, december 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) Jelentette annak idején az Uj Kelet, hogy Sándor József szenátor a parlamenti ülészek kezdésén a szenátusban egy interpelláció keretében vázolta az idegen légióba szakadt erdélyi fiúk tragikus sorsát. Az interpellációban előadta Sándor József azt is, hogy az idegen légióba szakadt fiúk szerencsétlenségének indító okai a mostoha gazdasági helyzetben kell keresni és ezért sok szempontból a kormányzati politika is felelős a sorsukért. Egyszerűen felszólította intézett a külügyminiszterhez, tegye meg a szükséges lépéseket, hogy az idegen légió romániai áldozatai megmenthetők legyenek.

Sándor József interpellációjának nem volt semmi közvetlen eredménye és már-már ugyilátsozott, hogy az egész egy elhaladt míg most vá-

ratlanul Sándor József levelet kapott Mitilineu külügyminisztertől, amelyben a külügyminiszter közli, hogy az interpelláció hatása alatt sűrűsödött el akar járni az ügyben. A levél közli azt is, hogy miután nem valószínű, hogy a kérésnek jogi alapja lesz a külügyminiszterium szükség esetén humanitárius indokkal fogja alátámasztani kérését a francia kormánynál. Levelenek végén a külügyminiszter felszólítja Sándor Józsefet, hogy a szükséges adatokat sűrűsödött terjesse be a külügyminiszteriumhoz, hogy a diplomáciai lépéseket megtehesse.

Sándor József szerátor éppen ezért felhívással fordult az érdekelteknél és hozzátartozókhoz, hogy mindazon hozzátartozóik nevét, akik az idegen légióba szakadtak haláluk után közöljék vele. Természetesen minden rendelkezésre álló adatot közölni kell az illető légionistáról.

Litvániában forradalom tört ki

Délportugáliából is forradalmat jelentenek

(Berlín, december 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) Memelből jelentik, hogy ma éjjel 3 órkor Kovnóban forradalom tört ki.

A kormány tagjait letartóztatták és a felkelők vezére, Smotana új kormányt alakított. A hadsereg a forradalmárok pártjára állt. Egész Litvániában kihirdették az ostromállapotot. Litvánia és a külföld között az összeköttetés megszakadt.

Lisszabon, december 17. Néhány havi szünet után Délportugáliában ismét katonai forradalom tört ki. A kormány csapatokat küldött a felkelők leverésére.

Csak elvi és nem „fripturista“ alapon jöhet létre meg-egyezés a kormány és a nemzeti parasztpárt között

Filipescu Grigore nyilatkozata az általa közvetített tárgyalásokról. Hivatalos jelentés Averescu és Maniu találkozásáról.

(Bucuresti-Bukarest, december 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) Maniulescu pénzügyi miniszter ismeretes kirohanása a liberálisok ellen tudvalevőleg érthető felindulást keltett politikai körökben. Most azután Citta Davila nemzeti parasztpárti képviselő kamarai beszéde teljesítő tette a bizonyosságot olyan értelemben, hogy az Averescu-kormány nyíltan szakított akar a liberálisokkal és az ellenzéki pártok felé kereszt orientációt.

Nyílt káryákkal

Citta Davila ma az „Adeveru“nak adott intervjójában kijelenti, hogy tévesen interpretálták legutóbbi kamarai beszédét úgy, mintha az felhívás lett volna a kormányhoz kollaboráció végett. A nemzeti párti politikus kijelenti, hogy miután Maniulescu beszéde azt az impressziót keltette, hogy a kormány párt harcot ohajt a liberálisok ellen, a nemzeti parasztpárti ellenzék tisztán szeretne látni és ezért szólította fel a kormányt, hogy lépjen ki tartózkodó megatartásból és nyilatkozzék.

Ugyanígy értelemben nyilatkozott a kormány párt és a nemzeti parasztpárt közötti közeledés egyik előidézője: Grigore Filipescu, aki mindenkor bármilyen politikai koncentraciót támogatott, ha az a liberálisok ellen irányult. Grigore és Filipescu többek között a következőket mondotta:

— Ha a kormány azt hiszi, hogy elérkezett az idő, amikor az ő szempontjainak kell érvényesülnie a gazdasági kérdésekben, ha a néppárt azt hiszi, hogy a mi közreműködésünkkel megerősödve egy új politikai életet tud inaugurálni, nem látom be, hogy miért tagadnók meg tőle támogatásunkat. De kijelentem, hogy a meg egyezés csakis elvi alapon jöhet létre, nem pedig ugynevezett „fripturista“ (szegényi érdekek opportunista politikáj) alapon. Politikai eredményeket azonban csak úgy lehet elérni, ha nyílt káryával játszunk. A rejtett hátsó gondolatokkal, vagy pedig abban a reményben folytatott tárgyalások, hogy zavart okoznak a másik táborban, nem érnek semmit.

Egy sokatmondó cáfolat

Hivatalos helyről ezekkel a tárgyalásokkal kapcsolatosan a következő információt közlik: Egyes lapok, különösen a „Viitorul“ egy Averescu és Maniu közötti találkozásról beszélnek és mint rendezen, amikor nincorenek pontos információik, mindenféle fantasztikus hírt közölnek. Tény, hogy Averescu és Maniu találkoztak, de ez a találkozás egyikük iniciáti-

vájából sem jött létre, hanem ennek csupán a társadalmi érintkezésből közvetlenül folyó jellege volt. Természetesen azonban, hogy ez alkalommal a politikai helyzet is szóbakerült és a két politikus eszmecsere folytatott a napirenden lévő kérdésekről. Innen azonban egészen a mandátumok felosztásáig és a lapok által közölt számokig igen nagy a távolság és aki ismeri Averescu tábornokot, az nagyon könnyen elképzelheti, hogy a megbeszélés egyáltalán nem folyt ezen a téren.

Goga tárgyal a kormány nevében

A „Lupta“ értesülése szerint Averescu és Maniu találkozás után a két párt több képviselőtagja magára vállalta, hogy a pártok vezetői között helyreállítják a személyes érintkezést. Az erdélyi averescu-nusok szerint Goga formálisan hozzájárult ehhez az akcióhoz, amely paktumhoz fog vezetni. A lap úgy tudja, hogy Goga külügyminiszter a napokban megbeszélést folytatott Filipescu Grigore ismert nemzeti párti politikussal és közben megvizsgálták azokat a feltételeket, amelyek mellett a paktum realizálása lehetséges volna.

Használja fel az alkalmat!

Dorma

kötszövőgyár gyári lerakata Cal. Reg. Ferd. 3. (v. Wesselényi-u.)

Megkezdte a Karácsonyi elárulást mélyen leszállított gyári áron!

- Tiszta gyapju mellény . . . lei 300
- „ „ lélekmelegítő .. 180
- „ „ gyermek svetter 140
- „ selyem nyaksál 140
- Selyem harisnyák, 140

Harisnyák, keztyűk, trikóruk eredeti gyári áron.

SZABÓ IMRE: Kelet kispalán

A kaukázusi hercegnő — Egy pontos dragomán

Állok egy üzlet előtt, amiről nem tudom megállapítani kabaré, vagy vendéglő, európaiak, vagy törökök találkozóhelye, üzerek tanyája, vagy szolid narligéző hely. Nézem, mustrálom a szép, guszthusus ételneműkből, holland és angol márkájú likőrüvegekből, konzervdobozokból csinált összeválogatott kirakatot. És nézem a transzparens lámpát, amelyre föltűnt betűkkel héberül vagy írva: „Kóser lukanda“, vagyis zsidók vendéglője. Jól nézem a kirakatot és vizsgálom, vajon az a friss prágai sonka nem-e valami papírmásé-féle, de így is furcsálgattam, mért csinálnak reklámot zsidó vendéglő-egy hamis sonkával!

Ekkor a helyiség mélyéből, a zenekar állványa mögül intgetve, gyors lépésekkel kijön felém az ajtóba egy nagyon szimpatikus fiatal ember és derüsen, barátságos közvetlenséggel azt mondja:

— Adj isten szerkesztő ur! Hogy tetszik lenni? Mi újság kérem Kolozsváron? Mit csinál a Haggibbor, mit csinálnak a fiúk? Igaz, hogy Wesel Karcsi megházasodott, hát Reményi Tibor még mindig közepcsatár és Virág Marci benn van-e még a csapatban?

Egymásra halmozta a hazai problémákat, tanítanak e még hébert a Ferdinand király-uti szövetségi helyiségben, van-e vivő-szakosztálya a Haggibbornak, készülnek-e valami exira channuka-ünnepekre, nem jönne-e le a Haggibbor ide Konstantinápolyba egy mecsre, főlényesen győzne és jó szerződést is kapna. Ki az intéző, Nagy Lajos igazságosan bíraskodik-e még mindig, nem lett-e vajjon közben antiszemita?

Sokára tudtam csak szóhoz jutni, annyi sok minden iránt érdeklődött és mindig csak visszavert a sporthoz. Végül megszólalhattam:

— Mondja kérem, látom, engem ismer. Nem mondaná meg, ön kicsoda, hogy én is ismerhessem?

— Tessék már megengedni, — adta vissza bocsánatkérő és rőtstelkedő kedvességgel — de ezt nem tehetem. Nem akarom, hogy otthon tudjanak az én mostani állapotomról.

— Kóser vendéglőben pincérkedni még nem megégyenítő állapot — mondom — ha ugyan kósernek mondható ez a piros dísznősonka itt a kirakatban.

— Tetszik látni, nohát éppen azért, mert ez az üzlet csak üzletileg kóser, minden más tekintetben egy tréffi bolt. Ezért nem mondhatom meg a nevem. Nem is vagyok pincér, hanem üzletvezető-féle és nem panaszkodhatom. De a nevem maradjon titok ön előtt.

— Látom — mondom — kóser szó és tréffi lényeg. Ez otthon is akad.

— Főleg arravaló, — mondotta — hogy a zsidó közönség is bizalommal legyen a lokál iránt. Mert vannak itt kérem, olyan éjjeli helyiségek, ahol csak görögök vagy kizárólag törökök fordulnak meg. A miénk pedig olyan, ahol nincs

különbség. Ez kérem, az internacionális jókedvnek a tüzhelye. Azért mondom tüzhelye, mert itt otthonosan érzi magát mindenki.

— Mennyiért?

— Az ön esetében ez az én dolgom. Ismerem vagyoni viszonyait és tudom, hogy ilyesmi „csak“ tanulmány az ön számára, tehát olcsók leszünk.

— Mégis, milyen olcsók?

— Pont egy lira!

— Tudja, nem iszom bort!

— Kolozsvári árak szerint tetszik gondolkozni — és fölkacagott. A fekete, amit őt piasztérért főznek az utcasarkon és amit tízért szerviroznak a kávéházban, nálunk nyolcvan piasztér és ehhez husz százalék jár. Viszont a kávézó vendég nem ül első helyen és a nők nem táncolnak vele, ha harmincon túl van. Önnek kivételes pozíciót biztosítok.

— Fiam, én már túl vagyok, de amikor innen voltam, sem táncoltam!

— Nem fontos. De garantálom Önnek a legjobb helyet és odaültek Ön mellé egy hamisítatlan orosz hercegnőt. Tessék tanulmányozni. Nem kell rendelkeznie, a nő boldog lesz, ha kap egy autogrammot. Szenvedélyes autogramgyűjtő, kérem szépen.

Kedélyes alkum a kedves fiúval ezzel befejeződött és este már egy konstantinápolyi lokált „tanulmányozhattam.“

Csak táncprogram van itt, de olyan táncosnőkből, akik közül néhány beillenék nyugati nagy orfeumok színpadára. Ilyen volt az a hölgy is, akit kaukázusi hercegnőként ismeretek, de becsültek is, mert groteszk táncában annyi szellem és humor rejlett, amiből kabaré-komikusok egy esztendőre szóló „munkáralvót“ meríthettek volna. Disztingváltságot árult el a tartásában, fölényt és művészi könnyedséget a beszédében, nobilis volt és ha fájdalmas vonalak futottak végig az ajka körül, az előzőt királylány balladáját idézte föl.

Nem sokáig maradtunk ketten az asztalnál. Éjjelfelé egymástól függetlenül, de majdnem egy időben jött hajóbeli két ismerősöm, a kisenévi bűrgyáros és a bécsi autós, hozzám ültek és tiszteletteljesen öhajtották, hogy a hercegnő maradjon továbbra is asztalunknál. Autogram helyett nehéz görögborokkal kínálták a művésznőt, bonbonokkal és a lokálbeli udvariasság sok egyéb figyelmességével. Hahotázva mondták el egymásnak, hogy a „kóser“ föllírás csalta be őket.

— Minthogy ilyen kóser helyen vagyunk — szól a beszarábiai megfelelő kortyok lenyelése után — gyujtsunk rá egy szép jiddis notára.

És érzéssel teli kellemes hangján szomorú, drága zsidó népdalokat énekel.

„Mein herzig Kind, wie bist du allein...“

A hercegnő agyára is rászállott az ital nehézköde. Ő is énekel. Jiddisül énekel és sirt.

— Miért sirt, fenséges asszonyom?

A kezemre borult és fölcuklott.

— Ich hab' a Kind in Kiew!

Már nem volt álhercegnő, már nem volt a parkett hösnője, a zsidó dal fölkakasztotta a szív rejtett zsillipeit. Milyen szép volt ez a kis zsidó nő így, gyermekéhez vágyódó fájdalmával a szemében, kipirosodott arcával és vonagló sirásával. Zsidó anya volt!

Hirtelen fölugrott és futott az öltözőjébe, kisirta magát, levetette táncosztűmjét és szolid és izléses utcai ruhában, képén még mindig az iménti izgalommal, visszajött. Majd vidámabb dalok hangzottak és a zenekar biztos gyakorlottsággal kísérte a zsidó éneket. A zenészekről is az a hír járta, különösen a brácsosról és a primhegedűséről, hogy emigráns orosz hercegek. De most, hogy így igazában játszottak, a vonójuk alól sirt föl a származásuk: a kiewi gettó, vagy a jekateniroszlávi, vagy a varsói. Idefutottak és ki tudja, hol fognak megállni?

„Mein herzig Kind, wie bist Du allein...“

Mondtam, hogy engem a hotelbeli apró becsapások után nem éri hasonló baleset.

Kivéve, amikor hazafelé jöttem, a kikötőben. Itt egy dragomán jelentkezett, aki látta, mint vesződöm a vámvizsgálattal, az utlevéllel, a fejellen hivatalból hivatalba futkosással. Odajött és poroszos német akcentussal följajánlotta szolgálatait.

— Mindent a legszigorubb tarifa szerint fogok elintézni, uram. Legyen bizalommal hozzám, én hivatali személy vagyok!

Elkísért egy díszes csónak elé, megígérte, hogy tíz percig sem kell várakoznom. Pontosan megjelent a rendőrről, beültünk a csónakba és mentünk az öböl közepén horgonyzó hajóra. Akkor prezentálta a számlát: csónak három lira, rendőr egy lira, iktatás és kivetés egy lira husz piasztér, dragomán díja két lira.

— Ezt tessék fizetni — udvariaskodott — baksist nem fogadok el. A Kemál-rezsim nagyon szigorú tekintetben.

Fizettem.

A part körül rajzó csónakok egyikéből egy öreg csónakos fölkialt felém.

— Chazak vöemoc!

Chaszközi t. stvérem volt. Fölsimert. Emlekszem-e, kérdezte, ő az, aki a templom előcsarnokában a harmadik szombati lakomán az asztalfőn megtörte a kalácsot. Harminc éve kijár neki ez a tisztség, mert ő azok közül való, akik még tudnak héberül.

Elmondtam, hogy mit fizettem, milyen címek miatt. Elszomorodott.

— Fél líráért, a csónak díjával elintézhette volna az egészet! Milyen kár, hogy véletlenül nem előbb találkoztunk.

Ime ez volt a harmadik és utolsó esetem, hogy becsaptak. Megtörténik a nyugaton is és azért soha nem fogom mondani, hogy Konstantinápoly a csalók városa, ahogy engem elutazásom előtt riasztgattak.

— Tösva! — bucsuzott tőlem a csónakos, mert dolga volt; egy francia hajóról, amely Szyriából jött, kokuszdiót kellett átraknia. Isten segítse és gondoljon ránk — böchibát Jiszráél.

És keményen feszítette az evezőket a francia hajó felé.

Hasznos karácsonyi ajándékok olcsó árban

Keller & Molnár

divatruházában, Cluj (Kolozsvár) Cal. Reg. Ferdinand No 15.

1 drb. lendamaszt abrosz, bordűrös	lei 290
1 hatszemélyes színes damaszt kávé garnitúra, 6 szalvétával	340
1 3x4 méteres, szmirna utánzatu, jóminőségű ebédlőszőnyeg	1760
1 mtr. Hermann Pollack-féle kelengyevászon	48
1 mtr. jóminőségű mosó karton	38
1 mtr. picé-barchet	45
1 mtr. batiszt. chiffon, mosott	33
1 drb. ajou os női zsebkendő	6

Nagy maradékár minden elfogadható árban. — Vidéki megrendeléseket utánvétellel szállítunk.

Ez év legnagyobb szenzációja ismét a

Paristen Áruház Rt.

Cluj — megújított

gyormokjáték kiállítás.

Ópóasztály, női és férfi divatosztály, üveg, porcellán, bórdiszarmárcasztály. Nagy választék. Olcsó árak.

Wirth, Stöizhammer, Hoffmann, Produktiv Genossenschaft, Laueberger & Gloss, Parttardt Luner

zongoragyarak képviselő

Gyári árak. Telefon 4-94

Sternberg J., - Oradea.

Miér

(Bucur

Kelet tud
litikai köz
önstg
ban tarot
igazsá
kintetel
politikai

Cudal

a kamera
szereplő
zérrel. A
fejze
enyhéb
sem ige
vitéban
molyan
relte az
rint segé
mínsterh
fogadta a

Már m

a sor, am
és konon
gyminis
niában a
sked ak
is párbaj
jobb vála

A tuka

A

Wels

sikkes

(Tim's

Kelet tud
ma — t
után —

gyalásat.
totbírósa
éleltség
gyalás ala
gyelmet é
bővekedé

Az érdekl

és jogés

Ezen a 10

W isz La

nosának h

tárral —

a bank ve

A J q

évvél ezel

kő-szövög

rély volt,

házában i

leti konju

javuló mi

a kis üzér

alatt már

vicelét fog

vári Eső

nak, létes

ktsák át

volt, rész

tökét 2 m

liót a ban

pedig app

ret az rj

kötelezte

sége nek

Ezen

kátul sze

dul: mes.

M

zong

maob

C6

Miért nem párbajozott Cudaiba miniszter Lupuval

Bekésen intercedott el a politikai affér

(Bucuresti-Bukarest, december 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) A fővárosnak nemcsak politikai közvéleményét, de Bukarest egész közönségét napokon keresztül szokatlan izgalomban tartotta a Cudaiba-Lupu affér, amely az igazságügyminiszter kégyes helyzetére való tekintettel érdekességben kimagaslott a szablonos politikai incidensek közül.

Cudaiba igazságügyminiszter tudvaleg a kamara egyik legutóbbi ülésén nyilvánosan összehívta Lupu nemzeti pártjára vezetőjét. A vita hevében mindkét fél olyan kifejezésekre ragadtatta magát, amelyek a legenyhébben kezelt parlamentarizmus szótárában sem igen használhatóak. Noha a parlamenti vitában esztendőket nem igen szokták komolyan venni, Lupu ezúttal lovagias ura terelte az ügyét és annak rendje és módja szerint segédkeket menesztett Cudaiba igazságügyminiszterhez. Cudaiba igazságügyminiszter elfogadta a kihívást és ő is megnevezte segédait.

Már már úgy látszott, hogy párbajra kerül a sor, amikor az ellenzéki lapok felhívték a konstitúciós támaszokat kezdtek az igazságügyminiszter ellen. Tudni kell, hogy Romániában a párbajt törvény tilja. Természetesen akadnak azok, akik a törvény tilalma dacára is párbajoznak azokkal, akik tudatuk, hogy legfeljebb vállalják a paragrafusok előírta büntetést.

A bukaresti ellenzéki lapok stílték az igazság-

ügyminiszter figyelmét felhívni erre a törvényre.

Hogyan — írta a lapok — az igazságügyminiszter megnevezte a segédait? Ez természetesen azt jelenti, hogy párbajozni is hajlandó. Már pedig ebben az esetben le kell először mondjon társjáról, mert a párbajt törvény tilja és az igazságügyminiszter csak nem követhet el nyílt törvénysértést?

A lapok figyelme arra is kiterjedt, hogy egy esetleges felvétel lemondás lehetőségéről már jelőre elvágják az igazságügyminiszter útját. Stílték leírni, hogy formális lemondásról szó sem lehet, mert nem meló az igazságügyminiszteri álláshoz, hogy a miniszter lemondjon, törvénysértést követően el és azután újra megkapja társját.

Cudaiba igazságügyminiszter nyilván az ellenzéki sajtó támadásainak hatása alatt utasítást adott segédjeinek, hogy a párbajt föltétlenül kerüljék el — mert az esetleg társáiba kerülhet — és igyekezzenek békés útra terelni az ügyet. Természetesen, hogy ilyenformán Lupu abszolút fölténybe került és ugyancsak diatáhatta a föltételeket.

A két politikus segédai tegnap délután 4 órákor összejártak és jegyzőkönyvet vettek fel, amelyben Cudaiba igazságügyminiszter kijelenté, hogy nem akarta megsérteni Lupu. Az ügy ezzel az ak utal a lovszág szabályai szerint véget ért.

A temesvári Lloyd-bíróság megkezdte a Jaquard-pör tárgyalását

Welsz Lajos harca a Temesvári Első Takarékpénztárral. Szerződészség, sikkasztás, hamis felbujtás és birtokhaborítás kepezik a pör tárgyalási anyagát

(Timisoara-Temesvár, december 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) A temesvári Lloyd-bíróság ma — többzöri elhalasztás és megszüntetés után — ismét megkezdte a Jaquard ügy tárgyalását. Az egybiként érdeklődésmentes választottbírói tárgyalásomban ma szokatlan élénkség uralkodott, jelöl annak, hogy a tárgyalás alatt álló ügy a rendszernél nagyobb figyelmet érdemel, mert olyan részletekkel is bővelkedik, amelyek szenzáció számba mennek. Az érdeklődők sorában bankmberék, gyárosok és jogászok egytornán vannak képviselve. Ezen a több napig tartó tárgyaláson foglalkozni Welsz Lajosnak, a Jaquard gyár egyik tulajdonosának harca a Temesvári Első Takarékpénztárral — a gyár másik tulajdonosával, illetőleg a bank vezérigazgatójával Seltmann Pállal.

Mi az a Jaquard

A Jaquard-harcsygyárat mintegy három évvel ezelőtt alapította Welsz Lajos, a gyulai kőszövőgyár volt igazgatója. Az indulás szerény volt, azt a gyárverő egyik földszintes házában indult meg a harcsygyártás. Az üzleti konjunktúra és a terméknek egyre javuló minősége azonban nagy lendületet adott a kis üzemnek úgy, hogy alig egy év leforgása alatt már közel kétszáz munkást és husz tisztviselőt foglalkoztatott a gyár. Ekkor a Temesvári Első Takarékpénztár ajánlatot tett Welsznek, létesítsen vele érdekközösséget, vagyis alkassák át a gyárat, mely eddig betéti társaság volt, részvénytársasággá, állapítsák meg az alapítókét 2 millió lejben oly módon, hogy egy milliót a bank jegyez le, egy millió értékben pedig apportként Welsz Lajos viszi be a gyárat az új részvény árcsúszágra. A bank ezenkívül kötelezte magát arra, hogy a mindenkori szükségletnek megfelelően finanszírozza a gyárat. Ezen az alapon meg is kötötték a szindikátusi szerződést és a gyártás újult erővel indult meg. A bank igazgatósága, miután látta,

hogy az új vállalat életteljes és olyan cikkeket gyárt, amelyekkel ugyancsak verseny nélkül áll a belföldi piacon, közel tízmillió lejese hitelt folyósított a gyár részére. Új gépeket rendeltek külföldről, megannyi bitótárat üzemeltet és általában olyan hatalmas lendületet vett a két év előtti kisüzem fejlődése, hogy mindenkire hirtelen, csak rövid idő kérdése és az a gyár egymaga fogja tudni fedezni a belföldi szükségletet.

Megjön az új vezér

Mint a munka minden kő kenés nélküli. A nacionalizációs törvény közelekkében azonban a Temesvári Első Takarékpénztárt nem voltára szindikátusba a krajovai Banca Comercială és a 85 éves múlttal rendelkező, közszolgálati-műsárosi híres pénzintézet élére új vezérigazgató került: 31 éves Seltmann Pál, akinek agrárszervezésről sokat beszéltek a Sassa banknál, ahol igazgatói minőségben a vállalkozók ügyeit intézte.

Az új vezér új pozíciójában először az egyik igazgatótársát menesztette — amint mondják, nem éppen filozofikus hajlamaitól vezérelve — az új hitelt a Jaquard gyárba és ott mindenütt bőséges iratokkal nélt általános „leépítést” parancsolt és közölte Welsznel, hogy a bank által folyósított 14 millió hitelnek a felét, 7 milliót megvon a gyártól és ezt az összeget Welsz köteles három hónap leforgása alatt visszafizetni.

Hogy ez mit jelent, a mai pénzügyi viszonyok mellett, azt könnyű megállapítani. Hétmilliót kivonni egy üzemből ilyen rövid idő alatt, még akkor is, ha az nem kezdőüzem, hanem homolyan megtelepített és nagy múlttal rendelkező vállalat, egy a halálos ítélettel. Welsz közölte is egyáltalán Seltmann vezérigazgatóval, ez azonban nem tárgyalt.

Welsz nem tehetett mást, megkezdte a visszafizetést. Havonként átlag 1 1/2—2 milliót

Hyperol

fertőtleníti, megvédi a torok szájvizitáblettá
fájdalmat, illatát, mielőtt is kapható minden gyógyszerárban, drogeriában és illatszertárban.

torlesztett az adósságból, resatringatta a különlegeseket és minden reménye megvolt ahhoz, hogy ha kisebb megrázkódtatások árán is, de 4—5 hónap alatt visszafizeti a tízmilliómillió hitel felét.

Seltmann vezérigazgató egy napon ismét megjelent a gyárban. Nem egyedül jött, hanem a krajovai bank vezérigazgatójával, Neaujuval. Végigjárták az üzemet és Neauju meglepődését fejezte ki a látottak felett, egyben egy Nachmias nevű embert ajánlott Welszrak arra, hogy a gyár produktumait a krajovai piacon bevezesse általa. Néhány nappal később ez a nachmias nevű egyén meg is érkezett és miután egy nagyobb tömeg árut közvetített, értesítést adott Welsznek, hogy Neauju vezérigazgató ziversen venné, ha a gyárat külföldre is imponzánsabbá tenné és ezért a különböző ártékek mellett rá akarta bírni Welszt, hogy menjen bele egy tőkeemeléské. Welsz nem ziversen fogadta az ajánlatot.

Kifejtette, hogy a sok investíció, meg a bank hitelmegszorítása súlyos helyzet elé állította a gyárat és így nem látja alkalmasnak az időt arra, hogy újabb befektetésre alapítót emeljenek. Hosszas kapavágások, tárgyalások és fenyegetések után végül mégis belement a tőkeemeléské, de csak szűz a feltétellel, ha a gyár feltételei továbbra is az övé marad. Ez a megállapodás azért bűvölt meg, mert sem Seltmann, sem pedig Nachmias, mint a krajovai bank megbízottja, nem akarták elfogadni per esztére a temesvári Lloyd bíróság hatáskörét, hanem ragaszkodtak a járásbírói hatásköréhez, amelynek eljárása tudvaleg öleg hosszadalmasabb és körülményesebb, mint a Lloyd-bíróságé.

Megkezdődik a harc

Ezután megkezdődött a kíméletlen harc. A banknak a szindikátusi szerződés alapján joga volt egy igazgatót delegálni a gyárba. A régi igazgató, Barca Dessó nyugalmazott számtanvezetőt delegálta. Seltmann vezérigazgató azonban ezenkívül Nachmias sógorát, egy Liliu nevű urat is leküldött a gyárba igazgatóként a bank részéről. Ez ellen viszont Welsz tiltakozott, annál is inkább, mert Liliu ténykedésével akadályozta a termelés menetét. Ebben az áldatlan harcban az egykor virágzó gyár irdukt gyár annyira lezüllyedt, hogy a tisztviselőit sem tudta már fizetni és a készlet munkából ma alig foglalkoztat huzart.

A perben álló felek a feljelentések egész özöbét zúdították egymásra. Ha a bank sikkasztásért tett feljelentést Welsz ellen — Welsz szerződészségért vádolta a bankot. Ezenkívül birtokhaborítás, csalás, hamis felbujtás és hasonló vádak képezik a tárgyalási anyagát.

Csak mint érdekes epizódot említjük meg a következő esetet:

Pénteken délelőtt a bank birtokhaborítás címen feljelentést tett Welsz ellen, mert Liliu igazgató ellenére, önhatalmúlag intézkedett a gyár címére érkező postaküldemények átvétele tekintetében. A járásbíró még aznap délután kiközbesítette az időszt Welsznek és szombaton reggel 9 órákor, tehát másnap Petrovics járásbíró már ki is hirdette az ítéletet, amelyben napi ezer lej kártérítést ítelt meg a bank javára. Ez a bosszorkányos gyorsaság értendő örömet okozott a városi körökben, mert arra enged következtetni, hogy a lassú menetéről ismert bírósági eljárások a jövőben — legalább is itt Temesváron — sokkal gyorsabb lefolyásnak lesznek és egy egy per kimenetelére nem fog kelleni néha évakig is elvárni...
Seltmann Marcell

— Ma lesz az árvagonozó bálja. Ma este pontban 1/2 10 órákor kezdődik az Arvagonozó bálja a New York termeiben.

Legértékesebb karácsonyi és újévi ajándék

Melodion beszélőgép

zongora vagy pianino, amelyek a legfinomabb kivitelben és olcsó árak mellett beszerezhetők

TRISKA I.

cognél, Cluj, Str. Saguna 14. Telefon: 4-19.

aktiv Ge...
iselele
adea.

Ma szavaz a német birodalmi gyűlés a szocialisták bizalmatlansági indítványa felett

A szocialisták a Reichswehr teljes reorganizálását követelték. Marx kancellár válaszolt Scheidemann vádjaira

(Berlin, december 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) A szociáldemokraták a kormányválság megoldására folytatott újabb tárgyalások során a hadügyminiszeri tárcát akarták maguknak megkapni. Marx azonban ezen kívánságukat nem hajlandó teljesíteni. Eppen ezért a szociáldemokraták már be is nyújtották bizalmatlansági indítványukat a kormány ellen.

A birodalmi gyűlés ma déli ülését nagy várakozás előzi meg. Ha a kormányt leszavazzák, akkor a kibontakozásnak két módja van. Vagy bevonják a német nemzeti pártot a koalícióba, vagy pedig feloszlatták a birodalmi gyűlést.

Ha a német nemzeti párttal sikerül a kormányt megegyezni, akkor a bizalmatlansági indítvány nem kapja meg a többséget, mert a szociáldemokraták, a kommunisták és a fajvédők 120 szavazattal rendelkeznek, a kormánypárt és a gazdasági egye-

sülési párt viszont 191 szavazattal bír. Az ülésen most már attól függ a győzelem, hogy a két oldal valamennyi képviselője megjelenik-e a birodalmi gyűlésen.

Berlin, dec. 17. A beígért bizalmatlansági indítványt tegnap délután Scheidemann, a német szocialista párt parlamenti vezetője csütörtökön délután be is nyújtotta és annak idokolására tartott beszédében kifejtette, hogy a Reichswehr kebelében előfordult események miatt bizalmatlan a szocialista párt, elsősorban Gessler hadügyminiszterrel szemben, ainek lemondását követelik. A párt a Reichswehr al-pos reorganizációját tartja szükségesnek.

Marx kancellár válaszolva Scheidemann beszédére, visszatartja a Reichswehr ellen hozott vádakait és kijelenti, hogy a hadsereg a köztársaság szolgálatában áll.

A bizalmatlansági indítvány fölött ma döntenek.

Öngyilkos lett Benedikt professzor, a pesti zsidó kórház igazgatója

(Budapest, december 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) Csütörtökön este fuótként terjedt el a magyar fővárosban a döbbenetes hír, hogy Benedikt Henrik professzor, a zsidó kórház vezető főorvosa öngyilkosságot követett el és meghalt. Végzetes tettét a híres orvos-professzor szál követte el, hogy karjába nagy mennyiségű morfiumot fecskendezett be. A mérég néhány perc alatt felszívódott a szervezetébe és mire rákadtak, már menthetetlen volt.

Benedikt professzor a Pannonia-szállóban követte el az öngyilkosságot. Este fel 8 órakor a portással levelet küldött a zsidó kórház ügyeletes orvosához, dr. Somlóhoz. A levélben megindult szavakkal bucsuzott egyetemi pályatársaitól, a professzoroktól, asszisztensitől és tanítványaitól. Somló dr. azután sietett a szállóba, de a professzor már menthetetlen volt. Felesége, huszéves János fia és 18 éves

Elna leánya elmondották, hogy a professzor dalban még jókedvűen megebedett, azután eltávozott. Szóinták régóta húzóó és egyre súlyosbodó idegbaja kergette a halálba. Öt év óta idegbajos. Legutóbb egy külföldi szanatóriumban gyógykezeltette magát. Bajja azonban gyógyíthatatlan volt és ezért határozta el magát az öngyilkosságra.

Benedikt Henrik 1871-ben született Bécsben. Szülei halála után a zsidó kórház belgyógyászati osztályának igazgatófőorvosa, majd később az egész kórház igazgatóorvosa lett. Teljesen újjászervezte a kórházat. Az orvosi tudomány terén igen fontos műveket írt idegkórterületről. A rengeteg munka megrongálta a professzor szervezetét, súlyos neurasténiát kapott és előbb szanatóriumban kezelte magát, majd délvidekre utazott. Néhány nappal ezelőtt tért vissza Budapestre.

A Schultze-Mischnefe szőlő-koncern újabb bűnei kerültek napvilágra

Eltérsült a vádirat a két szélhámos bankár ellen. Németországból még mindig nem érkeztek meg Schultze iratai

(Cluj-Kolozsvár, december 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Schultze-Mischnefe szőlő-koncern ügyében folytatott nyomozás ma újabb fordulathoz érkezett el. Ma délelőtt járt le a határdeje Schultze Erich, a csekkhamisító, sikkasztó német bankár előzetes vizsgálati fogságának. A kolozsvári törvényszék III. számú P-stia-büntetésébe ma délelőtt tárgyalta az ügyet és a sikkasztó kölcsönkövető vizsgálati fogságát újabb egy hónappal meghosszabbította.

Újabb bűnök nyomában

Egy hónap óta folytatja a vizsgálatot Constaninescu vizsgálóbíró, de sem Schultze, sem Mischnefe teljes bűnlajstromát még nem sikerült összeállítani. Nap-nap után újabb szélhámosságokra, újabb csekkhamisításokra derít fényt a nyomozás, amelynek erőteljes menetét még az is akadályozza, hogy Németországból még mindig nem érkezett meg Schultze viselt dolgaiknak lajstroma. A romániai nyomozhatóságok még mindig dezorientáltak Schultze előélete, elítéltetése, szokása felől, ami befolyásolja az itteni vizsgálat menetét.

A késés oka az, hogy az akták a diplomáciai kiadás utvesztőjében vesztgelnek. Az iratoknak ugyanis a következő stációkon kell keresztül menni, míg jogerővenyesen Kolozsvárra érkeznek: német rendőrség, — igazságügyi minisztérium, — külügyminisztérium, — Románia berlini követe, — Németország bukaresti kö-

vete, — román külügyminisztérium, — igazságügyi minisztérium és végül utolsó állomásként a kolozsvári ügyészség.

Ezért nem érkeztek még meg Schultze németországi iratai.

A vizsgálat legújabb eredményei szerint Schultze és Mischnefe Tordán is opeáltak hamis csekkekkel. Kihallgatásuk során mindketten bevallották, hogy néhány tordai banknál a „Drezdner Kreditanstalt“ hamisított csekkeit sikerült beváltaniok. Az összegre vonatkozólag azonban nem tudták felvilágosítást adni. Elfelejtették.

Draghiciu Aurel, a rendőrség bünygyi osztályának főőke ma délelőtt telefonon utasította a tordai rendőrséget annak megállapítására: hány csekket helyeztek el Tordán a szélhámos bankárok és milyen értékben.

Kölcsönnek nyoma sem volt

A vizsgálat egyre jobban megerősíti azt a feltevést, hogy Schultzena és Mischnefeeknek esetükben sem volt Kolozsvár számára kölcsön szerep. Az adatok szerint mindketten előre kidolgozott terv szerint dolgoztak és céljuk az volt, hogy az előlegek, kölcsönök felvétele után angolosan elúvoznak.

Mischnefeviszkyt illetően is újabb terhelő momentumok merültek fel. A jövő hét folyamán valószínűleg elkészül a vádirat ellenük. Az újabb bűnökről cikksorozatban fogjuk tájékoztatni olvasóinkat.

Üveg, porcellán

és lámpaárak legelőbb beszerzési forrása **Austländer Lajos, Cluj**, Calea Reg. Ferdinand 67 (Sz. gurancával szemben.) Engros. Endetail. Telefon 9 54.

Gyermeknek: egészség. Anyának: boldogság a Höfer bintópor, krém, szappan

Eljovits és Weisz

Sibiu, Elisabeth-Gasse 32.

Ajánlunk elsőrendű

szalami és füstölthus

árakat. Postai csomagolás naponta. Szolid kiszolgálás.

Fontos! Szabóellekek, belés, cerna, Neumann Károly

Regina Maria 10. szaküzletében vehető
400 Yd. orosz cerna 8 L. 300 Yd. angol cerna 15 L.
50 mt I-a gépselyem 8 50 Duplaszélés vattelin
Duplaszélés glott 110 L. 1 m. 175 L.

KRIEGNER-féle

REPARATOR

köszvény, csusz, hűlés ellen, minden gyógy-szertáiban kapható.

Ára 65 lei

Zsidó gyermekek

számára legjobb játék a

palesztinai dominó

Kapható a Ke en Kajometh Irodájában, Cluj, Str. Baron L. Pop No 10 — Uj Kelet épület.

Ára 50 lei.

Az ősz ujdonsága

A Dreher Haggemacher sörgyár őszi sőre

Extra-Special mindenütt kapható

Nagy karácsonyi vásár

mélyen leszállított árakkal.

Női divat gyapjú ruhák 400 leitől
Divat Paloverek 500 leitől
Féldacos harisnya, minden színben 25 lei
Di at borkötyük 295 lei

Gyermek- és téli kötyük, valamint gyapjú harisnyák, sálak és gyermek sveterok legelőbb bevásárlási forrása

„Helios“ Fótér 7.

As Uj Kelet
sag nap
Szarkasztik:
Felelős szerke
As Uj Kelet
megjelt

II. Sándor

A két é
Moszkva f
iratait. E n
kerő érdeke

Szomb
Szdra: Vá
6627. Tévé
1926. decembe

hogyan úgy

Me

Me

Me

Me

Me

Me

Me

Me

Me

Me

Me

Me

Me

Me

Me

Me

Me

Me

Me

Me

Me

Me

Me

Me

Me

Me

Me

Me

Me

Me

Me

Me

Me

Me

Me

Me

Me

Me

Me

Me

Me

Me

Me

Me

Me

Me

Me

Me

Me

Me

Me

Me

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
Szerkesztők: Gizakalay János és dr. Marton Ernő
Felelős szerkesztő dr. Marton Ernő.
Az Uj Kelet cikkeinek utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

II. Sándor cár a jiddis nyelv barátja

A két évvel ezelőtt meghalt Ábrahám Mazó, Moszkva főrabbiának most adták ki emlékiratát. E memoárok között találjuk a következő érdekes és jellemző feljegyzést:

Zederbaum, a híres héber író közölte velem annak idején ezt a II. Sándor cárra felelté jellemző esetet.

Zederbaum, amikor a „Hamélca“ kiadásának gondolatával foglalkozott, eredetileg csak héber nyelven akarta megjelentetni ezt a lapot, de zsidó irodalmi körök rábeszélésére elhatározta magát arra,

hogy ugyanazt az újságot a jiddisül beszélő

Megérkeztek Schymalék

...omogok okulására és műveltségük elősegítésére jiddis nyelven is kiadja. Gazdasági szempontok is szoltak emellett, hogy a jiddis lap megjelenjen, mert ettől nagy példányszám elhelyezését remélték és azt hitték, hogy jövendőse fedezni fogja a héber nyelvű „Hamélca“ költségeit. Zederbaum engedett a rábeszélésnek és úgy határozott, hogy a „Hamélca“ mellett jiddis nyelven is fogja adni a „Kol Mose“ címen a jiddis lapot. Ennek idején azonban az újságok megindításához nemcsak a körponti kormány engedélye kellett, hanem a cáré is.

Zederbaum irakot öltött és jelentkezett Odszessában az ottani kormányzáság kulturágyoztályán Pirogoff professornal, akiről közismerten tudták, hogy barátja a zsidóknak.

Pirogoff nagyon barátságosan fogadta a zsidó író, érdeklődött nála a két lap kiadásának részletei felől és közölte véleményét is a héber és jiddis nyelvről. Szerinte a zsidók csak a héber iránt viselkednek igaz érdeklődéssel, mert hiszen a zargon vasszandó nyelv és erre legszemléltetőbb példa a hollandi zsidóság, akiket először emancipáltak és jellehet tradíciókban erősen konzervatívak maradtak, mégis úgy a spanyol, valamint a német zargonat már teljesen eltelejtették. Ha azonban most egy erős mozgalom indulna meg az oroszországi zsidóság jiddis nyelvének kipalérozására, akkor ez csak a nyelv életének meghosszabbítását jelentené, amire semmi szükség nincs, mert hiszen a „Whasskala“, amely főleg az általános kulturának zsidó kötelese való bevitelét előzoza, héber nyelven indult meg és már eddig is nagyon szép eredményeket tud felmutatni. Azonfelül a héber nyelv az, amit a művelt keresztények is tisztolnek és becsolnek, minthogy a profsták könyve is ezen a nyelven íródott.

Zederbaum azonban kijelentette, hogy már elhatározta a két lap kiadását és már erre is megvette az előkasszülteket és Pirogoffot arra kirtte, hogy továbbítsa Pétervárra a kérvényt, minthogy — mint említettük — az akkori törvények szerint a lapkiadásra a car hozzájárulására volt szükség.

Két hónap múlva Pirogoff magához kérette a zsidó publicistát és megmutatta neki a cár sajtókezű megjegyzését a Zederbaum-féle beadványra. Ezeket a szavakat írta: „Földeslegesen tartom egy hébernyelvű újság kiadását, minthogy a zsidók a héber nyelvet — a rabbi kivételével — majdnem egészen elfelejtették. Emlben egy jiddisnyelvű lap kiadását hasznosnak vélem, hogy ezáltal a zsidók művelésének és higyggyujjának fanatizmusokból. Egyéb-ként pedig vizsgáltassék meg az ügy a helyszinén és aszerint határozassék.“

Zederbaum megkapta mindkét lap kiadására az engedélyt.

— Leszállítják a tisztí rangfokozatok közötti várakozási időt. Bukarestből jelentik: A legfőbb hadseregtanács ma a hadgyógyintézetben tartott ülésen megvitatta a katonai

törvényjavaslatokat, elsősorban a katonai nyugdíjasok illetményesnek felemelését. Megvitatásra került a tisztí rangfokozatok közötti várakozási időnek leszállítása is. Elhatározták, hogy nem lesznek tábournoki nyugdíjasok. Kimondották továbbá, hogy nem szállítják le a vasútaszred katonáinak szolgálati idejét. Az ülést holnap folytatják.

— Uj elemi iskolát épít a temesvári gyárvárosi hitközség. Temesvárról jelentik: A temesvári gyárvárosi hitközségnek egyik igen nagy jelentőségű terve közeledik a megvalósulás felé. Amint ismertes, az Anghelacu-féle iskolatörvény, miutegy két évvel ezelőtt, a temesvári gyárváros zsidóságát is megfosztotta elemi iskolájától és azóta a gyárvárosi zsidó iskolágyerekek az állami és más különböző felekezeti iskolákba voltak kénytelenek beiratkozni. Ez a rendszer rendkívül hátrányosan befolyásolta a gyerekek zsidó nevelését, úgy, hogy a licumta való későbbi beiratkozások arányszámát is csökkentette, a kelő előkészítés hiánya következtében. A néhány héttel ezelőtt lezajlott hitközségi választások uá az uj előjárásig Deutsch Résző elaklete mellett ülést tartott, amelyen végleg elhatározták egy uj elemi iskola építését és a tevek kidolgozását, valamint az anyagi feltételek megteremtését a hitközség kulturalizottságára bízták. Az erre vonatkozó tárgyalások már előrehaladt s államban vannak és ha a kormány részéről a terv első nem fognak akadályokat gördíteni, ugy minden remény megvan arra, hogy a működésben levő Józsefvárosi elemi iskola mellett egy uj iskola fogja a temesvári zsidó gyerekeket előkészíteni a zsidó licumba való felzöbb oktatásra.

szenzációs műsorokkal

— Doktorrávatag. Weiss Mendelt, a kolozsvári Barissia záklénját, volt reszónját és Thányi Lázárt ma délebe avatják a kolozsvári tudományegyetemen az orvostudományok doktorává.

— Eljegyzés. Berkovits Elemér Hida eljegyezte Simon Ilonkát Csátigorbórl. (Mindn külön értesítés helyett.)

— Riff Isák Nagyvárad és Márk Adél Ispámező jegyesek.

— Házasság. Biss Mária és Nozzin Mór oki mérnök ezuton hívják meg rokonait, jó barátait és ismerőseiket f. hó 21-én kedden délután fel 3 órakor Clujon, (Sr. Vasile Alexandei — volt Linacsag utca 8. szám alatt) tartandó esküvőjükre. (Mindn külön értesítés helyett.)

Estélyi és alkalmi -ohakra áttört és szines him-zések, billians és díszfestések bordü-rös plissék párisi minták utan készülnek a „Mühimző Szalon“-ban Sr. Memorandulul (Való-u.) 15. emelet

— Az árvák báija. Ma, december 18 aa lesz megtartva az árvagondozó báija, mely bizonyára semmilyen tekintetben nem fog elmaradni a még emlékeztetése páratlan sikerű tavalyi bál mögött. Az a fardhatatlan munka, mit Kolozsvár utiholgyei a bál előkészítése érdekében végeztek, már eleve biztosítja, hogy a város színejeva fog találkozni szombat este s Newyork termében. Már a műsor egymagában is olyan, hogy mindenkinek műélvezetet nyújt. Részletes program a következő: Prologus: mondja dr. Marton Ernő, csellón játszik Adler Ernő, zongorán kíséri dr. Vass Zoltán, felolvas br. Havary Lejos, énekél Hecht Riza szony, zongorán kíséri Terők Emil. Mindazokat, akik technikai mulaszás miatt meghívót még nem kaptak kézhez, ezuton hívja meg a rendezőség.

Mindig ül a fakir hindu Koprotra ő is meki-dul

1 Pi. Qua iszapkocka v. Gamma kompress egy ogész kurára (30 alkalmazásra) elegendő.

Rheuma, Csuz, ischiasz és neuralgik-nál

Pi. Qua iszapkocka és használat a kézsz Gamma kompress minden gyogyszer-tárban kapható. Téli ferdőkora Pös-tyénben. Ideális kuraot a Tarmia Palaca az összes fardókkal egybekötve.

Kérjén prospektust: Mr. Ph. L. Singer, Timisoara, II., Sr. Tegel 2.

* Biztositsuk életünket és vagyonunkat a Franco-Romana Alt. Biztosító Rt.-nál. Képviselet az ország minden helységében.

Tudja gróf és cigánydádé Jó a „Koprof“ csokoládé

— Megjelent a „Múlt és Jövö“ decemberi száma. A rendkívüli gazdag kiállítású illusztrált folyóiratban Bánócai József haláláról, Kis Arnold szerzői estjéről találunk érdekes cikkeket. Abel Pann héber humoristát írt, Hill Gilland (Páris) a párisi Moyen Age kiállításáról, Trosztler József Heinérol írt esszét, Csernely Gyula: A rabbi tolvaj-kalosa címen írt novellát, Eisenfeldt dr. Groszman Frigyes, Z. Rosenthal (Kiszev), Mezei Béla, továbbá dr. Patal József, Cholnoki László, Tibor Dénes, Baragi Armin, Kis Arnold stb. stb. írásai teszik változatosá a gyönyörűen kiállított számot. Ezzel a számmal különösen felhívjuk a közönség figyelmét Abel Pann jeruzsálemi festőművész oroszországi pogrom-képeire, valamint a párisi Moyen Age kiállítás illusztrációira. A decemberi szám a hó 15 én. szerdán lett szétadva a szerkesztőségből Cluj, Sr. Reg. Maria 32

— Tífusz pusztít Felsővisón. Tudósítónk írja: Két héttel ezelőtt a felsővisói zsidóság mély megdöbbenésére tífuszban hirtelen meghalt Kabána Éliás földbírtokos, özvegyet és hét árvt hagyva maga után. Alig telt el két hét a tragikus esemény óta s most újabb csapás sújtotta a szerencsétlen családot. Néhány nap előtt az özvegyet is egyta döntötte a gyilkos hór. Rövid idő alatt vele is végzet a tífusz: tegnap szörnyű kínok között kiscenyvedt az özvegy. A család tragédiája azonban még ezzel sem nyert véget. A legidősebb árva, a 15 éves Jecheuk-l már nem kísérhetie utolés utjára édesanyját, mert ő is áldozata lett a szörnyű betegségek és most elst és halál közt lebeg. A várookab an a Kahána család tragédiája mély megdöbbenést és részvétet keltett.

a Palermó Bárban

— A Kolar-kvartett 1926. december 21 én, kedden este fél 9 órakor a Vármegyeház dísztermében Dobaányi Örkészép A-dur op. 7. Haydn: D-dur és D-durak Kolozsvárt még eddig nem hallott ritkaságságú Es-dur kvartettjét játéza. Jegyek az esti pénztárnál kaphatók. Itt említtük meg, hogy a Kolar-kvartett tervebe vette azoknak a kamarazeneműveknek a kulturálását, amelyekben fuvós hangszerek is szerepelnek. A zeneirodalomnak e remekeiben kevés alkalmat volt eddig városnak közönségének gyönyörködni. A Kolar-kvartett művésztagejai a fenti terv megvalósítására bevonják az operabáz legjelesebb fuvósait, akik a legnagyobb odaadással és szeretettel készülnek e komoly zenei feladat megoldására.

Stanioolt

Nagyon is szállit Rövész Béla papírkereskedése Marosvásárhelyt. Kérjen ajánlatot 5

Mezőgazdák, kisiparosok legolcsóbb üzeme a két-ütemű kompresszor- és szelepnélküli Hatz Dieselmotor

Vezékpévisel: „Technica Bă-năfenná“ Timisoara I. (József u.) Bónnáz-u. 20. Telefon 6-72. Távíratok: Batechnic. Szakmérőlhi látogatás, költségvetések díjmentesen

eisz 32.
ami us pontként.
belés, cerna, lin, gombok
ároly
ben vehető
angol cerna 15 L
es vattelin 1 m. 175 L
OR
gyógy-
ekék
ominó
ában, Cluj,
Kelet építlet.
negren felst
is küldünk.
sága
r sörgyár
cial
pható
vasár
akkal.
400 leitől
500 leitől
295 lei
mint gypju
etterek leg-
asa
ér 7.
zappan

Hecht-kalapüzem gyárt, fast, tisztít, formál női és férfi kalapokat Str. Universitatii (Egyetem-u.) 3. Fiókja: Dás Str. N. Jorga 1.

KÖZGAZDASÁG

A nagyváradai Polgári Takarékpénztár kapta meg az első vámszabadraktár-koncessziót Erdélyben

Tízmillió lejfel részvénytársaság alakul a vámszabadraktár felállítására. Revész Béla vezérigazgató nyilatkozata

(Oradea Nagyvárad, december 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) Nagyvárad közgazdasági életének igen jelentős eseménye van. Manólescu pénzügyi államtitkár megadta az első koncessziót vámszabadraktár létesítésére. A koncessziót a nagyváradai Polgári Takarékpénztár kapta meg. Revész Béla, a bank vezérigazgatója a koncesszióval kapcsolatban a következő érdekes felvilágosítást adta az Uj Kelet munkatársának:

— A pénzügyminiszter ur leírata értelmében részvénytársaságot kell alakítani a kereskedelmi és ipari érdekeltségek bevonásával. Ez a részvénytársaság azután megjelölő raktárhelyiséget bérelne. Első gondunk az lesz, hogy megkeressük a szükséges kontaktust és megtehető részvényjegyzéseket biztosítsunk. Bizonyosok vagyunk, hogy a nagykereskedők és a nagyiparosok készséggel fogják a részvényjegyzésből a maguk részét kivenni. De orientálódni fogunk külföldi tőke iránt is, mert hiszen a vámszabadraktár legfőbb előnye éppen az, hogy azok a kereskedők, akik a várakozási idő alatt sem tudták a vámterheket kifizetni, olcsó kamattal jussanak pénzügyi körülményekhez. A vámszabadraktár részvénytársaság alaptőkéje 10 millió lej lesz.

Visszaállítják a csődönkívüli kényszeregyezséget? A kereskedelmi és iparkamarák szövetsége törvényjavaslatot készített a preventív kiegyezésekről

(Bucuresti-Bukarest, december 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az általános gazdasági krízis folytán srgaszó mértékben elszaporodott a csődök és fizetésképtelenségek arra indították a kereskedelmi és iparkamarák szövetségét, hogy törvényjavaslatot dolgozzon ki a preventív meggyezés intézményének bevezetéséről. Mint ismeretes, ez az intézmény, amely majdnem minden államban megvan már, azt a célt szolgálja, hogy

elkerülhetővé tegye a csőd bejelentését olyan cégeknek, amelyek átmeneti nehézségekkel küzdenek, egyébként azonban megfelelő bonitással rendelkeznek.

A kamarák szövetsége által kidolgozott törvényjavaslat alapvető princípiumai a következők:

Mindazonban az esetekben, amikor a csődöt még nem nyitották meg, az adós az illetékes fórumoktól kérheti a preventív egyezkedési eljárás megindítását. A törvényeszerűen megalkult kereskedelmi társaságok ügyirányú kérését az összes cégjegyzők és a korlátlan felelősségű összes üzletrészek aláírásával nyújtják be.

A kérvényhez mellékelni kell az előirt és rendszeresen vezetett üzleti könyveket az utolsó három esztendőből, a pontos mérleget, valamint az aktíváról becsülés szerint felvett indikativ státust és a hitelesítő névsorát. Mellékelni kell azonkívül azokat az okmányokat, amelyek a törvényeszerű megalkulást igazolják.

A kérvényben fel kell sorolni azokat az indokokat, amelyek alapján az egyezkedési tárgyalások megindítását kéri, azonkívül részletesen fel kell tüntetni benne azokat a javaslatokat, amelyeket az illető a hitelezőknek tesz.

Ha a törvénynek a kérvényt elfogadhatónak találja, az adós megmentésére irányuló intézkedések mellett végzésel elrendeli az egyezkedési gondnok kinevezését és a hitelezők összehívását, hogy határozzanak az egyezkedési javaslatról.

A hitelezőknek legkésőbb harminc napon belül kell összeülniük és ez alatt az idő alatt a törvényszék egyik bírāja kinyomozza az adós helyzetét.

Ugyanez a bíró hívja össze a hitelezőket és először az értékszállítók, felügyel az egyezkedési tranzakciókra és felvigyáz a vállalkozás kontinuitására.

A törvényszék végzését, tekintet nélkül arra, hogy elfogadja, vagy pedig visszautasítja a kényszeregyezési tárgyalások iránti kérvényt, semmilyen uton nem lehet megtagadni.

Mint ismeretes, a csődönkívüli kényszeregyezés Bukovinában 1911 óta létezik, Erdélyben és Bánátban pedig érvényben volt a legutóbbi időkig is az 1915. évi rendelet.

Kereskedők figyelmébe!

Fizetésképtelen, valamint csődbejutott kereskedők **kiegyeztetéséért**, moratóriumok kérésétől elvállalom. Iródom 25 éve áll fenn, megfelelő elcsérgu bel- és külföldi összeköttetésem vannak. Ügyek átvételére sürgőny megbízásra költségmentés ellenében jövök. **SOMOGYI MIKSA** kereskedelmi ügynőcség Cluj, Calea Traian 15. Telef. 3 84.

kereskedelmi kamarák által kidolgozott törvényjavaslat ezeket az eljárásokat fogja egyszerűsíteni.

A javaslat egyik igen lényeges pontja az, amely az egyezkedési tárgyalások titkoságát mondja ki.

A csődönkívüli meggyezés által — a javaslat szerint — nem szenvednek változást az igénylési jogok, sem pedig azon hitelezők jogai, akik valamilyen elsőbbségi joggal rendelkeznek, vagy pedig különálló kielégítéssel. A többi hitelezőket azonban csak egyenlő eljárás illeti meg, ha csak kifejezetten nem fogadnak el valamilyen egyenlőtlen eljárási módot. A kiegyezést a törvényszéknek kell megerősítenie a delegált bíró, az adós és a hitelezők meghallgatása után. A konfirmáló ítélet kitételezéssel a meggyezést az összes hitelezőkre, tekintet nélkül arra, hogy hozzájárulnak-e, vagy sem, de csak a csődötörvényeknek a kiegyezésre vonatkozó intézkedéseink keretében belül. Mily helyt a kényszeregyezést megerősítő ítélet véglegesé válik, a delegált bíró és a többi adminisztratív szerv k missziója azonnal megszűnik.

¶ Az állam revízió alá veszi a magánosok kötéti szerződéseit. Bukarestből jelentik: Hétfőn délelőtt ül össze Cudalbu igazságügy-miniszter elnöke alatt az a bizottság, amely az egyeztetett improvizációs törvényjavaslat megbeszélésére kapott megbízást. Ezt a javaslatot eredetileg már a liberális kormány megalkotta szavaztatni, de különböző okokból elhalasztotta, különösen pedig a smit-i félelmében, hogy ez a törvény nagy zavarokat idézhetne elő a gazdasági életben. A jelenlegi kormány a már végrehajtott szerződéseket nem akarja érinteni a törvényben, amely csak azokra a szerződésekre vonatkozik majd, amelyek végrehajtása most van folyamatban. Ezeket a szerződéseket az új törvény tulajdonképpen részben fel fogja mondani, vagy pedig átalkotja a jelenlegi gazdasági feltételekhez, nehogy egyes szerződés felek részére jogosulatlan nyereségek forrásává válhassanak. Az igazságügyminiszter ugyanis azt hiszi, hogy mind azok a szerződések, amelyek az állam magánosokkal megkötött a háború alatt és közvetlenül a háború után, túl terhesek és így az előállotti helyzet korrigálása annál fontosabb, minthogy az állam kötelezettségei ma sokkal súlyosabbak.

¶ Vámvédelmet és olcsóbb vasúti tarifát akarnak az erdélyi és bánáti cukorkagyárak. Az erdélyi és bánáti cukorkagyárosok a napokban értekezletet tartottak Kolozsváron, amelyen a felemelt szállítási tarifával és a vámtarifa módosításával foglalkoztak. Különbösen sérelmezik, hogy az új vámtarifa megadta a luxusvámot, miáltal a belföldi gyárak ugyazólván védtelenül maradnak a külföldi konkurenciával szemben. Az értekezlet ebben a két kérdésben memorandumot intézett az UGIR útján a CFR. vezérigazgatóságához és egyet a pénzügyminiszterhez. A memorandumban felpanaszolják a cukorkagyárosok, hogy a cukorkát az új vasúti tarifa indokolatlanul a legmagasabb fuvardíj alá eső áru kategóriába sorozta, holott a cukorka ára sokkal alacsonyabb, mint például a csokoládé, amely kedvezőbb szállítási kategóriába tartozik. A pénzügyminiszterhez intézett memorandumban azt kéri a cukorkagyárosok, hogy a luxusilleték eltörlése eseté emelje fel a kor-

Mutatványárak:

- Női brokátcipő Lei 495—595-ig
- Női brokátcipő spanglis, minden színben 520—645-ig
- Női magas barna és fekete cipők, valódi amerikai gyártmány 349—
- Férfi vadászcipő 690-től
- Vadász halinacsizma magasan-bőrözve. duplatalppal 1125—

Vidéki megrendeléseket utánvét mellett franco (bérmentve) szállítok

Csak 3 szó:

ERNO cipő legolcsóbb

Cluj, Cal. Reg. Ferd. 22. (v. Wesselényi-u.)

Elő

W
áru

mány megfelelő tékványát, megfelelő veresére.

¶ Karóheráruforgó rászonyi ünvezerigazgató 23 án éjjel toz közlektott tehervo valamin a keini fogva megrakott v fogják tová Azokat a te beszűntetés lyátra, odá n iukat. A 27 án éjjel

¶ Kés Bukarestből

A pia

Devizá

Zürich . .
Newyork .
London . .
Páris . . .
Milano . .
Prága . . .
Budapest .
Belgrád . .
Bukarest .
Varsó . . .
Bécs
Berlin . . .

Száz l

Össze horgany ségék, fü méretben árajánlat

Áru folyó hó festm árver

é

nyilt O közv Elegáns felvételt

Előnyös fizetési feltételek mellett vásárolhat

WEISS ELEK

Áruházában, Cluj, Doák F.-u. 14.

Nagy választék női és férfi szövetekben, selymekben, vásznakban és szőnyegekben. Olcsó szabott árak, Előnyös fizetési feltételek.

mány megfelelő módon a külföldi gyártrányok érdekvámját, mert a tervezett vánamelés nem nyújt megfelelő versenyképességet a belföldi gyárak részére.

Karácsonykor szünetelni fog a teheráruforgalom. Bukarestből jelentik: A kormányi ünnepekre való tekintettel a CFR vezérigazgatósága elhatározta, hogy december 23-án éjjel 12 órakor felfüggeszti a tehervonatok közlekedését.

Készül az unifikált kereskedelmi jog. Bukarestből jelentik: A kormány törvényhozó

tanácsának második szekciója most dolgozik román magyrosztrák és orosz kereskedelmi jogegységesítéséről szóló törvényjavaslaton. Eddig a kereskedelmi ügyletekről, a csődéről, a kereskedelmi társaságokról szóló jelentés készült el, amelyek alapján a törvényhozó tanács megállapítja az új kereskedelmi jog általános alapelveit.

Országos vásárok. Rottagen december 19-én és 20-án tartják meg a téli országos vásárt. Nagyszombatban hatnapos lesz a téli vásár és pedig szarvasmarhákra 1927. január 7-én és 8-án, lovasár január 9-én és 10-én és ugyancsak 10-én lesz a hírkövésár.

Tőzsde

A piac teljesen üzletellen és tartózkodó.

Valutapiac 1926 december 17 (Radior) table with columns for Devizák, Kolozsvár, Zürich, Paris, Bukarest, Budapest, Bécs, Prága, Newyork and exchange rates.

Száz lei árfolyama: Zürich (utó) 266, Paris 1265, Budapest 86900, Bécs 36400, Prága 1765

Összegőngyölhető faszőnyegek. horganyozott huzallal szőve. Cementezett helyiségek, fürdőszobák folyosók borítására. Minden méretben gyártja. Fleisch & Fiul Arad, Str. Aranjulattal szolgát. Lt. E Teodorul, 8

Árverés. A Gráts-n úkereskedésben, Pița Unirii 8, folyó hó 18-án d. u. 5 órakor 127 drb. festmény kiállításai áron alól is el lesz árverezve. COZMA, notar public.

Étterem. nyílt Clujon, Calea Regele Ferdinand 122. közvellen az állomás mellett. Elegáns, tiszta, olcsó és megbízható. Abonensek felvételnek. Scsüch Henrik vendéglős.

Vágja ki a második oldalon elhelyezett szelvényt és vásároljon vele.

Advertisement for Glória Tápsör and Tordai Sörgyár Rt. with text: Ismét forgalomba hoztuk egész kiváló minőségben, a közkedvelt Glória Tápsör különlegességet Tordai Sörgyár Rt.

SZINHAZ MŰVESZET

A kolozsvári román opera heti műsora. Vasárnap d. u.: Babatündér és a Tükör legendája (ballet). MAGYAR SZINHAZ. Szombat d. u. 4 kor: Muzsikus Ferkó. (Lengyel Irén, Neményi, Tolnay, Ihászszal. Mérsékelt helyárak. Sorozat 188.)

Select-mozgó, Urania-mozgó, Postás kisasszony, Apollo-mozgó Tarzán fia. December 18-án: Roud Colmann, a "Fehér Apáca" és "Fekete angyal" filmekből ismert kiváló művész. Ideális asszony legutóbbi nagyszerű szalon-vígjátékában.

"SONDERLING" a legcsinosabb és legkényelmesebb haszfűzők, meltartók és saloni bevezette a női és férfi gumifűzők fehérneműek divatlap szerinti készítését, ahol mindezek a legújangosabb árban készülnek. Cluj, Calea Reg. Ferd. 3.

Egy új ruha 10,000 lei - egy doboz "Nobil" csak 25 L. Pecsétes, kifényesített ruháját ujjá varázsolja. Kapható minden gyógyszerertárban, drogeriában és kereskedésben Főlerakat: Szf.-György gyógyszerertár, Brasov.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyesületi közlésnél egy sor 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 40 lej. Állásajánlásoknak 80% kedvezmény. Apróhirdetések díja más feltételű. Eljegyzési hírek díja 250 lej, eljegyzéseknek 150 lej

Figyelem!

Ajánlok erdélyszerte elismart שטרען ארמ. בשך Hechsherrel elátott, olvasott és tisztán kezelt

libazsirt a 110 lei.

Nyers libabőr a 80 lei kéként.

Prima füstölt libahúst a 130 lei,

Friedmann Samuel - Oradea
Cusa Voda 6.

Perzsaszőnyegek különböző méretben kaphatók és megrendelhetőek igen jutányos áron „Coroara” szőnyegüzem Str. L. ordrei No. 16. (7. Hosszu-u) 2180

Perfect fogtechnikus azonnali belépésre állást keres „Jó biznyitvány” jelgére a kiadóba.

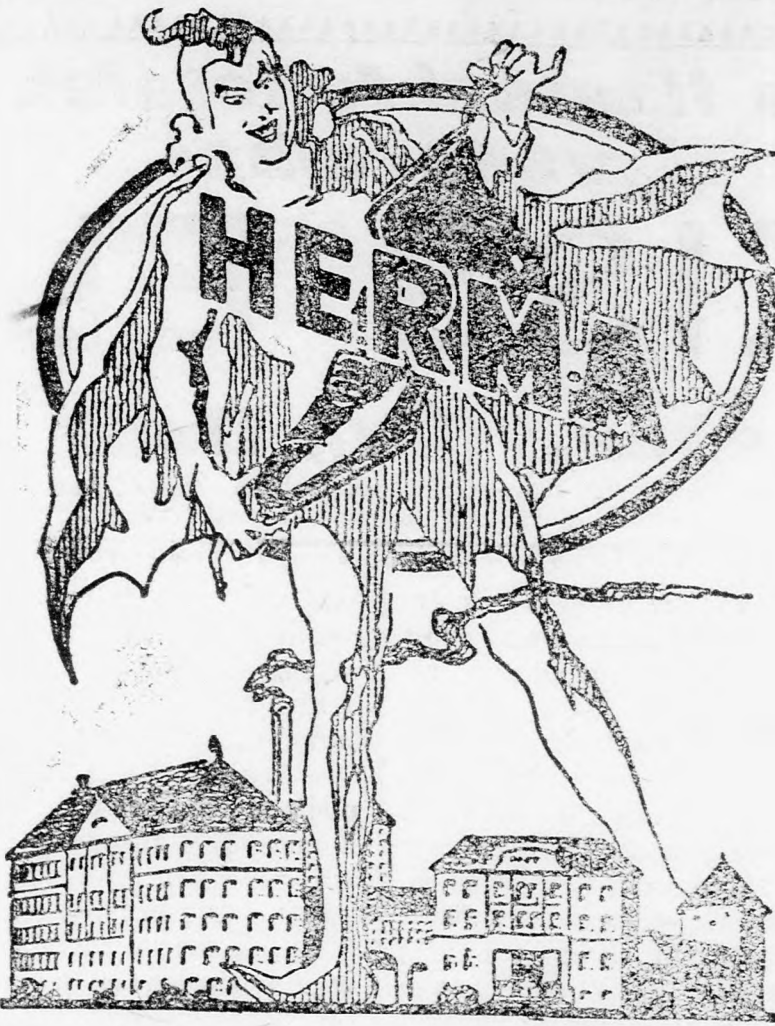
Importált amerikai autó gummi-boeskor kapható: „Colonus” Cluj, Cal. Reg. Ferd. 62. 2175

Perzsaszőnyegek-jeva szüksege? akkor írjon a következő címre: **Schulhof Emilás „ORIENT” Szővő művészeti iskola ORADEA-MARE**, Str. Episc. Ciorgariu No 14 mely már évek óta a legtekélyesebb gyapú és selyem perzák, svéd és francia szövött gobainak, elcsérangó angol gyepű és selyem fonalak, szőnyegtervek, szövőkellékek, legelőnyösebb beszerzési forrása. Vidéki rendelések utánvétellel gyorsan és pontosan eszközöztetnek.

Hölgyek figyelmébe!

Mindenemá modern hajmunkák, tambourin választék, kizárólag előrendű anyag a készítésény, L'Oréal-Hennés minden színben kapható. Magrendelést vidékre is eszközölk. Vágot hajat kicsinyben és nagyban veszek. — **Massa Gyula Cluj** Str. Mezarandului 10

Tacâmul Ezüstöt a legmagasabb napi áron vásárol a Tacâmul ezüstárú és évszéküzgyár, Cluj, Str. Jorge 11-a.

Első Nagyszabeni Cipőgyár Rt.

Várakozáson felüli meglepetést nyújt mindenki számára a szab.

Vezuv' hőterjesztő

és tüzelőanyag megtakarító készülék.

10 perc alatt egy szoba keresztülfűtve.

A beszerzési költség 11 nap alatt megtérül. **Minden hályhárra alkalmazható.** Magrendelésnél a fűtőeszköz bősége megadandó.

— **Ára 230 lei.** —

Portódíj és csomagolás nélkül. Helyi ügyintézők és képviselők keresztetnek. Szab. tulajdonos és egyedüli készítő

I. Weiszberger - Temesvár,
IV. Bul. Barthelot (Kossuth u. 1.)

Most 50%

Korcsolyák

készítését és nickelezését legszébbben készíti **Fried Jenő** kézműves, orvosi műszerész nickelező telep **Cluj, Piata Unirii 22.**

Erdély legelegánsabb **GÁRDI fényképezési műterme** Cluj, Str. Săguna No 13. (volt Bartha Miklós-utca)

Comunitatea bisericească izraelită Brasov
76-1526 sz.

Pályázat

A brasovi congressusi alapon álló hitközség pályázatot hirdet rabbi állásra.

Pályázhatnak román állampolgársággal bíró, rabbi-semináriumot és egyetemet végzett okleveles rabbi urak. A román nyelv ismerete kívánatos, illetőleg elcsjájítandó.

A megválasztandó rabbi ur teljesíti a hitoktatást a középiskolákban.

Az eddigi működést, családi állapotot és kort feltüntető pályázati kérvények alulírt elnökhöz elcszendők 1927 január 10-ig.

A megválasztandó rabbi urat lakás, fűtés, világitás és a székességi stóladíjak illetik meg, a rendszeres fizetés megkezdéséig fog megállapíttatni.

Az utazási költségek csak a próbaszónoklatra meghívottaknak fognak megtéríttetni.

Brasov, 1926 dec. 12.

Dr. Kecskeméti Zsigmond hitk. elnök.

Olcso karácsonyi és ujjevi kiállítás.

Kalapot mélyen leszállított árban.

Alakítások 150 MOSKOVITS

reiser készítenek a **kelepezióban, Cluj,** Călea Regale Ferd. (volt Wesselenyi-u.) 8. szám, az udvarban.

Bauch Erno üzletebe

az ési szezonra gyönyörű perzsa, kelim-gobelin, hebedó-kezmunkák érkeztek és mozaik szonkivű nagy választék csipkék, gom-bok, havi visnyák és keztükben.

Meinl Tea

uj termésű

kittűnő keverékek olcso árakban kaphatók a Cluj, Piata Unirii 15. szám alatti Fióküzletben. (A templom bejáratával szemben)

Értesítés adóhivat

Telefon és kiadó 225 66

decemb

Királyi udv

Brilliant ezús
a legfinom

Feng
ékszo

Cluj, P

Newyor

Néha egés is bemozdják lejük vésett változó idők. mondogatják vilánu öröme rjötték arra, lakok egyik-nyugyanz a te szakában.

Now, még minden szem lőnyei zsidóba gon. Galutba valahogy ne

Amerikáb bukkan a zsidókérdés mint erre abban nyilv Ujjazban fa nyomorgó so

Es egysz keresztények sebb ember, világháborub gének főpara keresztény s kodva, hatalt keleteurópai yorki St. Jo elött Perehy tartott és ig

„En mor szemtanuja szereti hazáj ban és a ves tásukat, lát kük kereszt rikai zsidók morban éő gunkat becs hogy Ameri hogy ezen a antiszemitiz

Im így kor a biblia hivta fel a keleteurópai részére. Bizo hang a szob parlamentbe ciókat hírdé ahogy azt csak egyik hogy Cusa annyira me igyekezett maga a bi e biblia vo retetnek.